

Anonymiserad version

Översättning C-422/20 – 1

Mål C-422/20

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

8 september 2020

Domstol som begär förhandsavgörande:

Oberlandesgericht Köln (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

28 augusti 2020

Svarande i första instans och klagande i Oberlandesgericht Köln:

RK

Sökande i första instans och motpart i Oberlandesgericht Köln:

CR

[utelämnas]

OBERLANDESGERICHT KÖLN

BESLUT

I arvsärendet

avseende arvet efter den tyske medborgare som avled den 9 mars 2017 med senaste hemvist i Manilva, provinsen Malaga, Spanien, [utelämnas],

i vilket parterna är:

1. CR, [utelämnas],

sökande i första instans och motpart vid Oberlandesgericht Köln,

[utelämnas]

2. RK, [utelämnas],

svarande i första instans och klagande vid Oberlandesgericht Köln,

[utelämnas]

har den andra tvistemålsavdelningen vid Oberlandesgericht Köln (regionala överdomstolen i Köln)

[utelämnas] **[Orig. s. 2]**

beslutat enligt följande:

I.

[utelämnas]

II.

Följande tolkningsfrågor ställs till Europeiska unionens domstol (EU-domstolen) i enlighet med artikel 267 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) i dess lydelse av den 7 juni 2016 (EUT C 202, 2016, s. 164) för en tolkning av gemenskapsrätten:

1.

Krävs det för att det, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 7 a i förordning nr 650/2012, ska anses att en domstol inför vilken talan tidigare har väckts har avvisat talan, att domstolen i fråga uttryckligen har förklarat sig sakna behörighet eller kan det räcka med en icke-uttrycklig förklaring, om det tolkningsvis framgår att domstolen har förklarat sig sakna behörighet?

2.

Är den domstol i en medlemsstat, vars behörighet följer av att den domstol i en annan medlemsstat inför vilken talan tidigare har väckts har förklarat sig sakna behörighet, behörig att pröva huruvida villkoren var uppfyllda för att den domstol inför vilken talan tidigare har väckts skulle kunna fatta beslut enligt artiklarna 6 a och 7 a i i förordning nr 650/2012? I vilken omfattning är det beslut som meddelats av en domstol inför vilken talan tidigare har väckts bindande? Särskilt uppkommer följande frågor: **[Orig. s. 3]**

a)

Är den domstol i en medlemsstat, vars behörighet följer av att den domstol i en annan medlemsstat inför vilken talan tidigare har väckts har förklarat sig sakna behörighet, behörig att pröva om den avlidne på giltigt sätt har valt medlemsstatens lag i enlighet med artikel 22 i förordning nr 650/2012?

b)

Är den domstol i en medlemsstat, vars behörighet följer av att den domstol i en annan medlemsstat inför vilken talan tidigare har väckts har förklarat sig sakna behörighet, behörig att pröva huruvida någon av parterna i målet i enlighet med artikel 6 a i förordning nr 650/2012 har framställt en begäran om att talan ska avvisas till den domstol inför vilken talan tidigare har väckts?

c)

Är den domstol i en medlemsstat, vars behörighet följer av att den domstol i en annan medlemsstat inför vilken talan tidigare har väckts har förklarat sig sakna behörighet, behörig att pröva huruvida den domstol inför vilken talan tidigare har väckts gjorde en riktig bedömning när den antog att domstolarna i den medlemsstat vars lag har valts är bättre lämpade att pröva arvsålet?

3.

Är artiklarna 6 a och 7 a i förordning nr 650/2012, vilka förutsätter lagval ”i enlighet med artikel 22”, tillämpliga även om den avlidne inte uttryckligen eller underförstått har valt lag i ett testamentariskt förordnande som gjordes före den 17 augusti 2015, utan den lag som ska tillämpas på arvet kan endast utläsas av artikel 83.4 i förordning nr 650/2012? [Orig. s. 4]

Skäl:

I.

1 I ett tidigare förfarande [utelämnas] inkom parten till 1), den avlidnes maka, till Amtsgericht Düren (förstainstansdomstolen i Düren) med en notariebestyrkt ansökan av den 23 mars 2017 om att på grundval av ett testamente upprättat den 14 juni 1990 tilldelas ett intyg om att arvet tillfaller en enda arvinge samt ett europeiskt arvsintyg [utelämnas]. Det inlämnade testamentet är skrivet för hand på tyska och har följande lydelse [utelämnas]:

2 ”*Testamente mellan makar*
[utelämnas]

*Genom detta testamente insätter
makarna varandra [utelämnas]
som enda arvingar.*

Tittling den 14.6.1990

– *Namnsteckning make*
– *Namnsteckning maka* –”

- 3 Den dåvarande ansökan bestreds av part 2), den avlidnes bror [utelämnas].
- 4 Genom beslut av den 20 december 2017 slog domaren i arvsärenden vid Amtsgericht Düren fast att nödvändiga omständigheter förelåg för att det ansökta arvsintyget skulle kunna utfärdas [utelämnas] **[Orig. s. 5]**.
- 5 Efter överklagande från part 2) slog den nationella domstolen genom sitt beslut av den 4 juli 2018 [utelämnas] fast att Amtsgericht Düren saknade behörighet. [utelämnas]. Den nationella domstolen motiverade detta på följande sätt:
- 6 ”[utelämnas] Amtsgericht ska enligt artikel 15 i förordning nr 650/2012 förklaras obehörig eftersom den saknar de tyska arvsdomstolarnas internationella behörighet för ifrågavarande förfarande avseende arvsintyg. [utelämnas].
- 7 *De tyska arvsdomstolarnas internationella behörighet kan inte grundas på 105 § jämförd med 343 § punkterna 2 och 3 i Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (lagen om förfarandet i familjemål och i mål som rör frivillig rättsvård) (nedan kallad FamFG). Motsvarande lagstiftning som kopplas till den lokala behörigheten är inte förenlig med artikel 4 i förordning nr 650/2012 eftersom den internationella behörighet som regleras i förordningen – även – avser nationella arvsintyg såsom arvsintyg enligt tysk rätt.*
- 8 *I EU-domstolens dom i mål C-20/17 av den 21 juni 2018, som alltså avkunnades efter Amtsgerichts omtvistade beslut – [utelämnas] fastslogs följande:*
- ’Att tolka artikel 4 i förordningen på så sätt att denna bestämmelse fastställer den internationella behörigheten för medlemsstaternas domstolar vid utfärdandet av nationella arvsintyg, syftar, för en god rättsskipning inom unionen, till att uppnå detta mål genom att begränsa risken för parallella förfaranden vid olika medlemsstaters domstolar och de motsägelser som detta skulle kunna medföra. Däremot skulle förverkligandet av de mål som eftersträvas med förordning nr 650/2012 undergrävas om, i en sådan situation som den som är i fråga i det nationella målet, bestämmelserna i kapitel II i denna förordning, och särskilt artikel 4 däri, skulle tolkas så, att de inte fastställer den internationella behörigheten för medlemsstaternas domstolar i fråga om förfaranden för utfärdandet av nationella arvsintyg.’*
- 9 *EU-domstolens avgörande avsåg visserligen ett fall där den internationella behörigheten (för Amtsgericht Schöneberg) enligt 105 § jämförd med 343 § punkt 3 FamFG behandlades. Enligt de principer som EU-domstolen har åberopat utgör dock artikel 4 i förordning nr 650/2012 hinder för tyska arvsdomstolars internationella behörighet med stöd av 105 § jämförd med 343 § punkt 3 FamFG. [utelämnas] Den lagstiftningen är nämligen kopplad till senaste hemvist i landet, medan artikel 4 i förordning nr 650/2012 avser hemvist vid tidpunkten för dödsfallet. Risken för parallella förfaranden vid olika medlemsstaters domstolar orsakas av att den internationella behörigheten kopplas till senaste **[Orig. s. 6]** hemvist i landet samt till villkoren i 343 § punkt 3 FamFG.*

- 10 *Enligt artikel 4 i förordning nr 650/2012 ska domstolarna i den medlemsstat där den avlidne hade hemvist vid sin död vara behöriga att fatta beslut om arvet i dess helhet. Enligt de uppgifter som den ansökande kvinnan har lämnat var den avlidnes senaste hemvist inte i Tyskland utan i Spanien. Frånsett några veckor 2015 då han varit i Tyskland på kurbehandling vistades han i Spanien där makarna hade en fastighet.”*
- 11 Part1) vann därefter genom ett beslut från förundersökningsdomstol nr 3 i Estepona (Spanien) av den 29 april 2019 [utelämnas]. I detta beslut står bland annat (här översatt till svenska):
- 12 ”[utelämnas]
- På den sökande partens begäran beslutar jag att avstå från att pröva detta mål eftersom staten Tysklands domstolar är bättre lämpade att besluta om arvet samt på grundval av de praktiska omständigheterna, såsom den berörda partens hemvist i detta ärende och den plats där de huvudsakliga tillgångarna i arvet är belägna.”*
- 13 Genom notarieskrivelse av den 29 augusti 2019 inkom part 1) den 23 mars 2017 på nytt till Amtsgericht Düren med en notariebestyrkt ansökan om att tilldelas ett intyg om att arvet tillfaller en enda arvinge samt ett europeiskt arvsintyg [utelämnas]. Ovannämnda beslut från den spanska domstolen inlämnades i efterhand. Ansökan bestreds på nytt av part 2).
- 14 Genom beslut av den 19 februari 2020 slog Amtsgericht Düren [utelämnas] fast att Amtsgericht Düren är behörig med stöd av beslutet från den spanska **[Orig. s. 7]** distriktsdomstolen i enlighet med artikel 6 a i förordning nr 650/2012. Detta beslut överklagades av part 2) [utelämnas].

II.

- 15 Talan ska vilandeförklaras och förhandsavgörande inhämtas från Europeiska unionens domstol enligt artikel 267.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Hur överklagandet avgörs är avhängigt av hur tolkningsfrågorna besvaras och detta svar är varken uppenbart eller sedan tidigare klarlagt.
- 16 [utelämnas] I förbindelser mellan Spanien och Tyskland fastställs arvsdomstolars internationella behörighet i enlighet med förordning nr 650/2012. Eftersom den avlidne före sin bortgång den 9 mars 2017 senast hade hemvist i Spanien är det enligt artikel 4 i förordning nr 650/2012 domstolarna i Spanien som har internationell behörighet att fatta beslut om arvet i dess helhet och inte de tyska arvsdomstolarna [utelämnas]. Frågan om den [utelämnas] tyska arvsdomstol där talan väcks har internationell behörighet är därmed avhängig av om den spanska domstolens senare beslut i detta arvsärende från den 29 april 2019 utgör ett giltigt avvisande av talan i den mening som avses i artikel 7 a jämförd med artikel 6 a i förordning nr 650/2012.

- 17 1. Enligt den tyska språkversionen av artikel 7 a i förordning nr 650/2012, som ligger till grund för den nationella domstolens fråga, ”*Die [Orig. s. 8] Gerichte eines Mitgliedstaats, dessen Recht der Erblasser nach Artikel 22 gewählt hat, sind für die Entscheidung in einer Erbsache zuständig, wenn a) sich ein zuvor angerufenes Gericht nach Artikel 6 in derselben Sache für unzuständig erklärt hat*” (motsvarande på svenska: ”Domstolarna i en medlemsstat vars lag har valts av den avlidne i enlighet med artikel 22 ska ha behörighet att pröva arvsålet om a) en domstol inför vilken talan tidigare väckts i samma fall har avvisat talan i enlighet med artikel 6”), förutsätts dels att lag har valts i enlighet med artikel 22 i förordning nr 650/2012, dels att den domstol inför vilken talan tidigare har väckts i samma fall i en annan medlemsstat har avvisat talan. Den spanska förundersökningsdomstolen nr 3 i Estepona har inte uttryckligt avvisat talan. I sitt beslut av den 29 april 2019 [utelämnas] har den spanska domstolen i stället slagit fast att den skulle ”*avstå från att pröva detta mål*” ([utelämnas], på spanska ”*abstenerme de conocer, ..., de las presentes actuaciones*” [utelämnas]). Frågan är därför vad som krävs för att en medlemsstat ska ha internationell behörighet enligt artikel 7 i förordning nr 650/2012: om det krävs att den domstol inför vilken talan tidigare har väckts har avvisat talan uttryckligen (ordagrant) eller om det räcker att den domstol där talan därefter har väckts tolkar beslutet från den domstol inför vilken talan tidigare har väckts som att den hade för avsikt att avvisa talan.
- 18 2. Frågan är vidare om och i så fall vilka prejudicialfrågor som får ställas av domstolen i den medlemsstat vars behörighet anses framgå av artikel 7 a i förordning nr 650/2012, om den på grundval av sin egen behörighet får pröva en förklaring om bristande behörighet av en domstol inför vilken talan tidigare har väckts eller om – och i så fall i vilken omfattning – ett avgörande från den domstol inför vilken talan tidigare har väckts har bindande verkan:
- 19 Detta gäller följande frågor – som förutsätts i artiklarna 6 och 7 i förordning nr 650/2012 – nämligen om den avlidne har valt lag enligt artikel 22 i förordning nr 650/2012, om någon av parterna i målet i enlighet med artikel 6 a i förordning nr 650/2012 har framställt en begäran om att talan ska avvisas till den domstol inför vilken talan tidigare har väckts och om den domstol inför vilken talan tidigare har väckts har stöd för sitt antagande att domstolarna i den medlemsstat vars lag har valts är bättre lämpade att pröva arvsålet (artikel 6 a i förordning nr 650/2012). **[Orig. s. 9]**
- 20 3. Frågan är vidare om artiklarna 6 a och 7 a i förordning nr 650/2012 är tillämpliga utöver ordalydelsen även i de fall då den avlidne inte uttryckligen eller underförstått har valt lag (artikel 22 i förordning nr 650/2012 respektive artikel 83.2 i förordning nr 650/2012), men det går att utläsa vilken medlemsstats lag som ska tillämpas med stöd av artikel 83.4.

[utelämnas]